

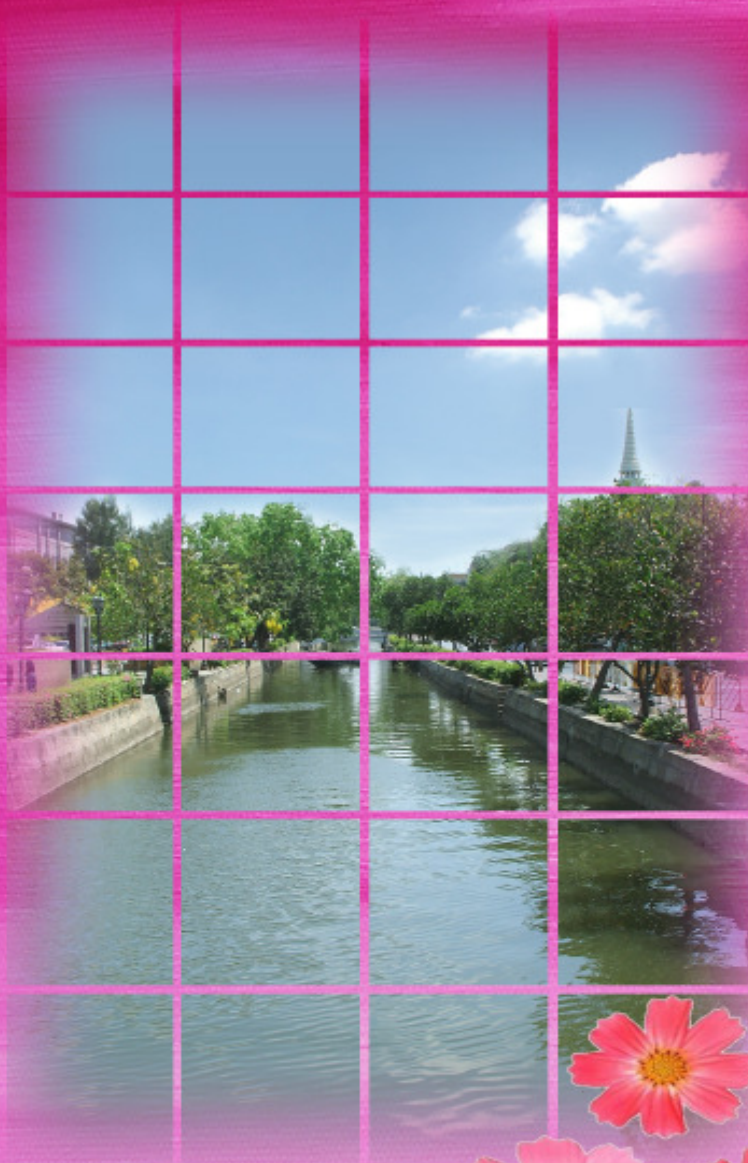
วารสาร สำนักการระบายน้ำ Department of Drainage and Sewerage

ปีที่ 4 ฉบับที่ 11 เดือนมิถุนายน 2550

โครงการ 80 คลองใส
ถวายพระเจ้าอยู่หัว 80 พรรษา
กรุงเทพมหานคร

<http://dds.bma.go.th>

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
พร้อมด้วย นางบรรณศิริภรณ์ เมฆวิชัย รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และคณะผู้บริหาร
สำนักการระบายน้ำ ร่วมตรวจสอบสภาพคลอง บริเวณคลองมหานาค - คลองผดุงกรุงเกษม
วันที่ 10 มีนาคม 2550

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
พร้อมคณะผู้บริหารสำนักการระบายน้ำร่วมตรวจความพร้อมของระบบเครื่องสูบน้ำ บริเวณ
สถานีสูบน้ำรัชดา-วิภาวดี ถนนเทศบาลรังสรรค์ และบึงสีกัน วันที่ 2 พฤษภาคม 2550

นายวัลลภ สุวรรณดี รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 พร้อมด้วย นายสมศักดิ์ กลั่นพจน์ ผู้อำนวยการสำนักการระบายน้ำและคณะผู้บริหาร
 สำนักการระบายน้ำ ร่วมตรวจการวางเรียงแนวกระสอบทรายเพื่อป้องกันน้ำหนุนสูง
 ในระหว่างวันที่ 17 - 21 พฤษภาคม 2550 พร้อมเข้าเยี่ยมชุมชนที่อาศัยอยู่นอกแนวคัน
 ป้องกันน้ำท่วม ซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำหนุนสูงในครั้งนี้ด้วย

สะพานกรุงธนบุรี

สถานีดับเพลิงสามเสน

ถนนประชาราษฎร์สาย 1

ชุมชนซอยโรงปลาทุ

ถนนทองวาด

คณะผู้จัดทำ

ประธานที่ปรึกษา

นายสมศักดิ์ กลั่นพจน์

ที่ปรึกษา

นายชาญชัย	วิฑูรย์ปัญญากิจ
นายสัญญา	ชินมิตร
นายกฤตภาส	วิศรุตรัตน
นายพรพจน์	กรรณสุด
นายธรรมมนัส	ชื่นเสนาะ
นายจิระศักดิ์	จิवालักษณ์
ว่าที่รท.เนตร	โตทอง
นายชัยนาท	นิยมธูร
นายอดิศักดิ์	ขันตี
นายศุภชัย	วรรณตกุล
นายกังวาล	ดีสุวรรณ

บรรณาธิการ

น.ส.พรพิมล พิพัฒน์ถาวรสุข

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางพัชราพรรณ	บุญเลิศ
นายสมจิต	คณวัน

กองบรรณาธิการ

นางอุษณีย์	ปรางวิเศษ
นางสิริมา	ศรีแมนมวง
นางภิญญา	พวงแก้ว
น.ส.รัชนี้	มะโน
น.ส.ชุติมา	มาสงามเมือง
นายณริศ	อ่อนจันทร์
นายประวิทย์	วรรณศรี
นายวิฑูรย์	นัยจิต
น.ส.พรรณณลิน	ทะสุวรรณ์
น.ส.นภาพร	อ่อนสี
นายเสริมศักดิ์	วรรณกุล
น.ส.จิตติมา	จุลเกาะ

ฝ่ายศิลป์และภาพ

นายสุริยัน สุภาพงษ์

ทักทายจาก บ.ก.

ท่านผู้อ่านอาจจะแปลกใจว่าทำไมวารสารสำนักการระบายน้ำฉบับนี้ออกช้าจัง เพราะขณะนี้ก็เข้าสู่ช่วงกลางปีแล้ว จึงต้องขอเรียนว่า สำนักการระบายน้ำได้มีการเปลี่ยนแปลงเวลาการออกวารสารมาเป็นปีละ 2 ฉบับ เพื่อเป็นการให้สอดคล้องกับงบประมาณ แต่ถึงแม้ระยะเวลาจะห่างขึ้นกว่าที่เราจะมาพบกัน กองบรรณาธิการก็ยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะนำเสนอสาระที่เป็นประโยชน์มานำเสนอให้กับท่านผู้อ่านอยู่เหมือนเดิม โดยฉบับนี้ก็ได้รวบรวมกิจกรรมการพัฒนา สารความรู้ และการดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญ เช่น โครงการ 80 คลองใสตามนโยบายของผู้บริหาร การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี ของสำนักการระบายน้ำ และโครงการแก้มลิงคลองมหาชัย - สนั่นชัย ซึ่งเราทั้งหลายได้เฝ้าติดตามมาตลอดแล้วว่าจะนำรายละเอียดมานำเสนอในฉบับนี้

กองบรรณาธิการ

อ่านวารสารสำนักการระบายน้ำได้ที่
<http://dds.bma.go.th>

กองบรรณาธิการวารสารสำนักการระบายน้ำ
กองสารสนเทศระบายน้ำ สำนักการระบายน้ำ
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กทม. 10400

โทรศัพท์ : 0-2246-0279, 2264
โทรสาร : 0-2246-0320
E-mail address : disd@bma.go.th

สารบัญ

1

โครงการ 80 คลองไส้ ถวาย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4

การบริหารจัดการอาคารบังคับน้ำ
นอกแนวคันกันน้ำพระราชดำริ
เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชานเมือง
ด้านตะวันออกของ กทม.

8

การจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี
(พ.ศ. 2548 - 2551) สำนักการระบายน้ำ

12

คุยเฟื่องเรื่องตะกอน

14

โครงการแก้มลิง
คลองมหาชัย - คลองสนามชัย

19

โครงการก่อสร้างทางเดิน
และทางจักรยานริมคลอง

22

การเตรียมความพร้อมในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหา น้ำท่วม และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติกา
เจ้าหน้าที่ควบคุมการเดินเครื่องสูบน้ำ

โครงการ 80 คลองใส

ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

พิระศักดิ์ พิศารัตน์*

โครงการ 80 คลองใส ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นโครงการที่กรุงเทพมหานครได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ในปี พ.ศ.2550 โดยสำนักการระบายน้ำ สำนักการโยธา สำนักสิ่งแวดล้อม และสำนักงานเขตได้ร่วมกัน ดำเนินการปรับปรุงคลองที่อยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คลองนั้นแบ่งเป็นคลองที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ 28 คลอง คลองที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขต 52 คลอง ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ คือ

- เพื่อให้หน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ประชาชน ชุมชน สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เข้าร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยร่วมกันพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ คู คลอง
- เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาคลองให้สะอาดปราศจากขยะและวัชพืช
- เพื่อเปิดทางน้ำไหล ให้น้ำสามารถระบายถ่ายเทได้สะดวกและรวดเร็ว
- เพื่อให้การสัญจรทางน้ำสะดวก ภูมิทัศน์สวยงาม
- เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากคู คลอง ที่ได้รับการพัฒนา และเป็นการฟื้นฟู สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น
- เพื่อรณรงค์ร่วมกันรักษาความสะอาดคู คลอง โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างสำนักการระบายน้ำ สำนักสิ่งแวดล้อม สำนักการโยธา สำนักงานเขตต่าง ๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาและประชาชนมีส่วนร่วม ในการทำความสะอาดคู คลอง
- เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันดูแล รักษาคู คลอง ให้สะอาดสวยงามอย่างยั่งยืน

น้ำท่วมขัง นอกจากนี้ยังมีการทำความสะอาดเขื่อน ทางเดินริมคลอง ซ่อมแซมทาสีราวกันตก ติดตั้งและ ซ่อมแซมไฟฟ้าแสงสว่าง รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในครั้งนี้นด้วย

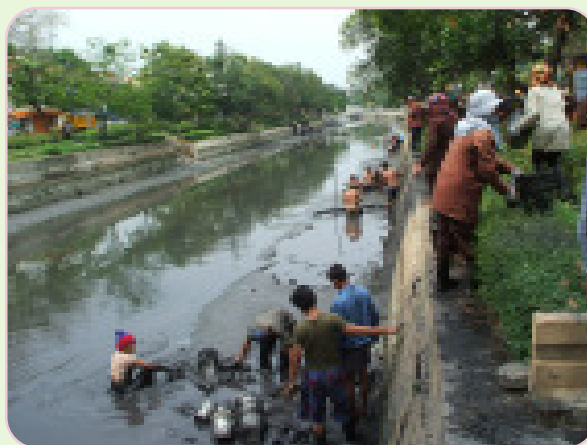
* นายช่างโยธา 6 กองระบบคลอง

ในการดำเนินการโครงการ 80 คลองใส ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้เป็นประธานพิธีเปิดโครงการเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2550 ณ ลานคนเมือง กรุงเทพมหานคร (เสาชิงช้า) พร้อมด้วย พลเอกไพโรจน์ พานิชสมัย รอง ผบ.สูงสุด รศ.ดร.บรรณโคภิชฐ์ เมฆวิชัย รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ดร.พงศ์ศักดิ์ สุขสันต์ ปลัดกรุงเทพมหานคร นายสมศักดิ์ กลั่นพจน์ ผู้อำนวยการสำนักการระบายน้ำ คณะผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ พร้อมด้วย นักเรียน นักศึกษา ร่วมในพิธี หลังจากนั้นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนำคณะผู้บริหารตรวจการขุดลอกคลองบริเวณคลองคูเมืองเดิมถึงคลอง ผดุงกรุงเกษม

นอกจากโครงการดังกล่าวนี้แล้ว กรุงเทพมหานครยังได้ร่วมกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุดดำเนินการขุดลอกคูคลอง 93 คลอง แบ่งออกเป็นพื้นที่ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 55 คลอง และในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 38 คลอง ความยาว 188,338 เมตร โดยใช้งบประมาณประจำปี 2550 ของกรุงเทพมหานคร เป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 67,000,000.-บาท

รายชื่อคลองโครงการ 80 คลองใต้

1. คลองวัดราชา (ดุสิต)
3. คลองวัดปรีณายก (พระนคร)
5. คลองหลอดวัดราชนัคดา (พระนคร)
7. คลองผดุงกรุงเกษม (พระนคร, ป้อมปราบฯ)
9. คลองจุลนาค (ป้อมปราบฯ)
11. คูน้ำซอยสมคิด (ปทุมวัน)
13. คูน้ำดอนกุศล (ปทุมวัน)
15. คลองศาลาลอย (วัฒนา)
17. คลองหัวลำโพงเก่าและคูแยกสำนักงานเขตบางรัก (บางรัก)
19. คลองวัดทองสุทธาราม (บางซื่อ)
21. คูน้ำซอยอารีย์สัมพันธ์ (พญาไท)
23. คลองยายสุน (ดินแดง)
25. คลองซวดตาเซียง (ห้วยขวาง)
27. คลองซวดใหญ่ (ห้วยขวาง)
29. คลองคาง (คลองเตย)
31. คลองมะนาว (บางคอแหลม)
33. คลองกลางถนนพระราม 3
35. คลองหลอด กม.3 (บางนา)
37. คลองบางบำหรุ (บางกอกน้อย)
39. คลองบางยี่ขัน (บางพลัด)
41. คลองต้นไทร (คลองสาน)
43. คลองซอยห้าเจดีย์ (ธนบุรี)
45. คลองนุฬาราม (ธนบุรี)
47. คลองโรงยาว (ภาษีเจริญ)
49. คลองศาลเจ้าแม่ทับทิม (จอมทอง)
51. คลองหนองจอก (บางเขน)
53. คลองคูนายกิมสาย 1 (ดอนเมือง)
55. คลองหมอแตก (สายไหม)
57. คลองบ้านม้า 1 (บางกะปิ)
59. คลองลำพังพวย (บางกะปิ)
61. คลองคอตัน (คันนายาว)
63. คลองเจ้าคุณสิงห์ (วังทองหลาง)
65. คลองเจ้า (สะพานสูง)
67. คูน้ำเลียบถนนพระยาสุเรนทร์ (คลองสามวา)
69. คลองประเวศบุรีรมย์ (ลาดกระบัง)
71. คลองแยกคลองตะเอน (มีนบุรี)
73. คลองลัดมะยม (ตลิ่งชัน)
75. คลองยายเทียบ (บางแค)
77. คลองลาดลำภู (บางขุนเทียน)
79. คลองบางบอน (บางบอน)
2. คลองเปรมประชากร (ดุสิต)
4. คลองคูเมืองเดิม (พระนคร)
6. คลองหลอดวัดราชบพิตร (พระนคร)
8. คลองรอบกรุง (พระนคร)
10. คูซอยโปโล (ปทุมวัน)
12. คูน้ำซอยต้นสน (ปทุมวัน)
14. คลองซ่งนนทรี (ยานนาวา, สาทร)
16. คูน้ำวัฒนา (วัฒนา)
18. คลองเปรมประชากร (จตุจักร)
20. ลำรางใต้ทางด่วน ชุมชนวัดมะกอก (พญาไท)
22. ลำรางศรีสุภราช (ดินแดง)
24. คลองข้างโบสถ์แม่พระฟาติมา (ดินแดง)
26. ลำรางแยกคลองซวดตาเซียง (ห้วยขวาง)
28. คลองส้มป่อย (ราชเทวี)
30. คูน้ำซอยมาตานุสรณ์ (บางคอแหลม)
32. คลองสาน (ยานนาวา)
34. คลองบ้านหลาย (พระโขนง)
36. คลองวัดยางสุทธาราม (บางกอกน้อย)
38. คลองสวนพริก (บางพลัด)
40. คลองบางลำเจียก (บางกอกใหญ่)
42. คลองสมเด็จพระเจ้าพระยา (คลองสาน)
44. คลองบางไส้ไก่ (ธนบุรี)
46. คลองตาแป้น (ภาษีเจริญ)
48. คลองยายเพียร (ภาษีเจริญ)
50. คลองราษฎร์บูรณะ (ราษฎร์บูรณะ)
52. คลองลาดโหนด (หลักสี่)
54. คลองคูนายกิมสาย 3 (ดอนเมือง)
56. คลองเลื้อนอย (ลาดพร้าว)
58. คลองหัวหมาก (บางกะปิ)
60. คลองหลอด (คันนายาว)
62. คลองจิตรมิตรหัดไทย (วังทองหลาง)
64. คลองวัดพิชัย (บึงกุ่ม)
66. ลำรางหมู่บ้านเมืองทอง 2/36 (สวนหลวง)
68. คลองลำไทรและคลองลำตาจีน (หนองจอก)
70. คลองสองห้อง (ประเวศ)
72. คลองศรีสุภผล (ทวีวัฒนา)
74. คลองเทพราช (บางแค)
76. คลองราษฎร์เจริญสุข (หนองแขม)
78. คลองเฉลิมชัยพัฒนา (บางขุนเทียน)
80. คลองบางมด (ทุ่งครุ)

การบริหารจัดการอาคารป้องกันน้ำนอกเหนือคันกันน้ำพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่กันเมืองด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร

ทีมวิชาการ *

พื้นที่ชานเมืองด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ครอบคลุมพื้นที่เขตหนองจอก คลองสามวา มีนบุรี และ เขตลาดกระบัง มีลักษณะทางกายภาพเป็นที่ลุ่มต่ำ มีค่าระดับพื้นอยู่ระหว่าง 0-0.5 ม.รทก. อยู่ภายนอกคันกันน้ำตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีลักษณะเป็นคันดินสร้างขึ้นหลังน้ำท่วมใหญ่ปี พ.ศ. 2526 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2528 โดยความร่วมมือ ของกรุงเทพมหานคร กรมทางหลวง กรมชลประทาน การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันน้ำไหลบ่าจากทางด้าน ตะวันออก และด้านเหนือของกรุงเทพมหานครเข้าท่วมพื้นที่ชุมชนด้านใน โดยมีความยาว 72 กิโลเมตร ตั้งแต่พื้นที่ ตอนบนของถนนพหลโยธิน เขตบางเขน มาตามแนวถนนสุวินทวงศ์ วิทยาสวรรค์ ร่มเกล้า กิ่งแก้ว จรดทะเลที่จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันได้มีการยกระดับถนนเป็นคันกันน้ำทดแทนคันเดิม ซึ่งคันดังกล่าวสามารถป้องกันน้ำไหลบ่าจากตะวันออกได้เป็นอย่างดี

ปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ชานเมืองด้านตะวันออก สรุปสาเหตุ ได้ดังนี้

1. เนื่องจากมีลักษณะทางกายภาพเป็นที่พังกา้นของพื้นที่ตอนบน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เขตลาดกระบัง และอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีระดับต่ำสุดในพื้นที่ด้านตะวันออก คือ มีระดับประมาณ +0.40 เมตร (รทก.) เมื่อฝนตกน้ำจากพื้นที่ตอนเหนือจากคลองรังสิต คลองหกวาสายล่าง และจากแม่น้ำบางปะกง ทางด้าน ตะวันออกจะไหลลงมาโดยเร็วและรวมตัวบริเวณพื้นที่เขตลาดกระบัง และอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แต่ไหลลงสู่ทะเลตอนล่างได้ช้าเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีระดับต่ำกว่าพื้นดินบริเวณชายทะเล
2. การสูญเสียคลองระบายน้ำสำคัญในการระบายน้ำจากพื้นที่กรุงเทพมหานครลงสู่ทะเล ได้แก่ คลองหนองปรือ คลองหนองคา และคลองหนองตะกั่ว เนื่องจากมีการก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงทิศทางการระบายน้ำจากตอนบนลงสู่ตอนใต้ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการระบายน้ำตามคลองผันน้ำสายใหม่ ทำให้ระยะทางและระยะเวลาในการระบายน้ำลงสู่ทะเลเพิ่มมากขึ้น ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชานเมืองด้านตะวันออกจึงประสบปัญหาเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. การก่อสร้างเส้นทางคมนาคมทางบกหลายสายในแนวตะวันออก ตะวันตก เช่น ถนนสุวินทวงศ์ ทางรถไฟ สายตะวันออก ทางหลวงกรุงเทพ-ชลบุรี (มอเตอร์เวย์) ถนนบางนา-ตราด ถนนเทพารักษ์ ฯลฯ ซึ่งกีดขวางการระบายน้ำลงสู่ทะเล ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังเอื้ออำนวยบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเหนือของทางรถไฟสายตะวันออก ถนนบางนา-ตราด และถนนอ่อนนุช
4. ปัญหาอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็ว ทำให้พื้นที่ดังกล่าวที่เคยเป็นที่ว่างใช้เป็น ที่รองรับน้ำ เก็บกักน้ำ และทางระบายน้ำจะลดน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังมี ปัญหาจากแผ่นดินทรุด ปัญหาผังเมืองที่ขาดการควบคุมการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ปัญหาการระบายน้ำที่ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ปัญหาการถมบึง คู คลอง การขาดแคลนไม่เพียงพอของพื้นที่รับน้ำหรือแก้มลิง การทิ้งขยะลงในทางน้ำไหล ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุของปัญหาน้ำท่วมทั้งสิ้น

* กลุ่มงานวิศวกรรม กองระบบอาคารบังคับน้ำ

แนวทางการแก้ไขและการบริหารจัดการอาคารบังคับน้ำตามแนวคันกันน้ำ

 เนื่องจากพื้นที่ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานครนอกคันกันน้ำพระราชดำริยังมีพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม คลองระบายน้ำหลักสายสำคัญหลายสายเป็นเส้นทางระบายน้ำที่ต้องนำน้ำจากพื้นที่ตอนบนลงสู่ทะเล รัฐบาลจึงมอบหมายให้กรมชลประทานเป็นผู้ดูแลบริหารจัดการน้ำทั้งด้านการป้องกันน้ำท่วม การจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร การแก้ไขปัญหาหน้าเฝ้าเสียและภัยแล้ง ดังนั้นการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นการประสานงานร่วมกันระหว่างกรมชลประทานและกรุงเทพมหานคร โดยเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2547 กรมชลประทานได้มอบโอน ประตุน้ำตามแนวคันกันน้ำ จำนวน 14 แห่ง และคลองระบายน้ำบางส่วนเพื่อให้กรุงเทพมหานครรับผิดชอบตามแผนปฏิบัติการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลบำรุงรักษาทางน้ำ การสูบน้ำนอกเขตชลประทาน ดังนี้

รายละเอียดอาคารบังคับน้ำ ที่ถ่ายโอนภารกิจให้แก่กรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	ชื่ออาคารบังคับน้ำ	ที่ตั้ง	จำนวน (บาน)	ขนาดกว้าง (ม.)
1	ประตุน้ำน้ำแสนแสบ(มีนบุรี)	แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี	1	6.00
2	ประตุน้ำคลองลำบึงขวาง	แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	1	6.00
3	ประตุน้ำลาดกระบัง	แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	1	6.00
4	ประตุน้ำคลองหนึ่งลำปลาทิว	แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	1	4.00
5	ประตุน้ำคลองสองลำปลาทิว	แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	1	4.00
6	ประตุน้ำคลองสองสายใต้	แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	1	6.00
7	ประตุน้ำคลองหม้อแตก	แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	1	4.00
8	ประตุน้ำคลองสามวา	แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	1	6.00
9	ประตุน้ำคลองหนึ่งตะวันออก	แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	1	4.00
10	ประตุน้ำคลองสองตะวันตก	แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	1	4.00
11	ประตุน้ำคลองสามตะวันตก	แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา	1	4.00
12	ประตุน้ำคลองสี่ตะวันตก	แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา	1	4.00
13	ประตุน้ำคลองลำแบน	แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา	1	4.00
14	ประตุน้ำพระยาสุเรนทร์	แขวงสายไหม เขตสายไหม	1	4.00

รายละเอียดทางน้ำชลประทาน ที่ถ่ายโอนภารกิจให้แกกรุงเทพมหานคร

ชื่อทางน้ำ	ความยาว (กม.)	กำหนดเขต		หมายเหตุ
		จาก	ถึง	
1.คลองแสนแสบ	10.14	กม.24+760 คันกั้นน้ำพระราชดำริ แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	กม.42+900 สุดเขตแขวงกระ- ทุ่มราย เขตหนองจอก	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 35 เมตร
2.คลองลำปึง- ใหญ่	9.55	กม.0+000 คลองแสนแสบ แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	กม.9+550 คลองลำปลาทิว แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 25 เมตร
3.คลองลำ- เจียรดับ	6.50	กม.0+000 คลองแสนแสบ แขวงโคกแฝก เขตหนองจอก	กม.9+550 คลองลำปลาทิว แขวงโคกแฝก เขตหนองจอก	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 8 เมตร
4.คลองสาม- ประเวศน์	11.50	กม.0+000 คลองแสนแสบ แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	กม.11+500 คลองประเวศน์บุรีรมย์ แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	กม.0+00-กม.3+280 เป็นที่ราชพัสดุ
5.คลองสี่- ประเวศน์	11.80	กม.0+000 คลองแสนแสบ แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี	กม.11+800 คลองประเวศน์บุรีรมย์ แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	กม.0+00-กม.2+604 เป็นที่ราชพัสดุ
6.คลองนคร- เนื่องเขต	2.10	กม.0+000 คลองแสนแสบ แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	กม.2+100 สุดเขตแขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 35 เมตร
7.คลองหลวง- แพ่ง	15.80	กม.0+000 คลองนครเนื่องเขต แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก	กม.15+800 คลองประเวศน์บุรีรมย์ แขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 30 เมตร
8.คลองประ- เวศน์บุรีรมย์	12.60	กม.21+300 คันกั้นน้ำพระราชดำริ แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	กม.33+900 สุดเขตแขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 45 เมตร
9.คลองทับยาว	9.93	กม.0+000 คลองลำปลาทิว แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง	กม.9+935 สุดเขตแขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	ที่ราชพัสดุ คลองกว้าง 18 เมตร

ปัจจุบันของระบบอาคารบังคับน้ำยังไม่สามารถเข้าไปดำเนินการควบคุมอาคารบังคับน้ำได้อย่างเต็มที่เนื่องจากติดปัญหาการมอบโอนทรัพย์สินและบุคลากร การกำหนดแนวเขตที่ดินที่ยังไม่เรียบร้อย การขอจัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างบุคลากรและเพื่อซ่อมบำรุงอาคารบังคับน้ำที่บางส่วนมีสภาพชำรุดทรุดโทรม รวมทั้งติดตั้ง Staff Gage ในคลองระบายน้ำทุกจุด แต่อย่างไรก็ตามกองระบบอาคารบังคับน้ำได้จัดเจ้าหน้าที่เข้าประจำตามอาคารบังคับน้ำ และเร่งดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้พร้อมใช้งานได้ทันฤดูฝนนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)

สำนักการระบายน้ำ

วาสนา ศิลป์เบญจพร *

ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 - ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) จนกระทั่ง ถึงปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้ปฏิรูประบบราชการเพื่อมุ่งเน้นประสิทธิภาพ การบริหารราชการ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของงานและการติดตามประเมินผล ที่เป็นรูปธรรมโปร่งใส

ในส่วนของกรุงเทพมหานคร ได้ใช้แผนเป็นกรอบชี้นำและควบคุมการพัฒนานับตั้งแต่แผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520 - 2524) ถึงแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 - 2549)

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการบริหารภาครัฐแนวใหม่ รวมทั้งการปรับปรุงกระบวนการวางแผน พัฒนากรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น กรุงเทพมหานครจึงจัดทำแผนบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 - 2551 เพื่อเป็นกรอบชี้นำการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่สังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548-2551 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนากรุงเทพมหานคร 9 ด้าน ได้แก่

1. การแก้ไขและบรรเทาปัญหาจราจรด้วยการจราจรทางเลือกและระบบอัจฉริยะ
2. การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน
3. การเสริมสร้างความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัย
4. การสร้างโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานสำหรับคนทุกวัย
5. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตในเชิงรุกและจิตสำนึกด้านศิลปวัฒนธรรม
6. การส่งเสริมเศรษฐกิจเมืองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้มีความเข้มแข็ง
7. การวางผังเมืองและพัฒนาเมือง เพื่อความสวยงาม น่าอยู่อย่างยั่งยืน
8. การบริหารจัดการเมืองตามหลักธรรมาภิบาล
9. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเมืองด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในส่วนของสำนักการระบายน้ำได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักการระบายน้ำ ทำหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) และปฏิบัติการประจำปี พร้อมติดตามประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานครดังกล่าว ซึ่งการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักการระบายน้ำจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานคร 3 ด้าน ได้แก่

* หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบระบายน้ำ 1 กองพัฒนาระบบหลัก

- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2** การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 7** การวางผังเมืองและพัฒนาเมืองเพื่อความสะดวกสบาย น่าอยู่อย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 8** การบริหารจัดการเมืองตามหลักธรรมาภิบาล

ขณะนี้ สำนักงานระบายน้ำ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2549 และแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2550 เสร็จเรียบร้อยแล้วพร้อมได้รับความเห็นชอบจากสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลแล้วทั้ง 3 แผน โดยแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) เป็นแผนหลักในการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานของสำนักงานระบายน้ำ ส่วนแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2549 ใช้ประกอบการจัดทำคำรับรองเพื่อขอรับ เงินรางวัลประจำปี พ.ศ. 2549 (ขณะนี้สำนักงานระบายน้ำได้จัดส่งคำรับรองฯ ปี พ.ศ. 2549 ให้สำนักงาน กก. แล้วตั้งแต่วันที่ 8 พฤษภาคม 2549 และอยู่ระหว่างประเมินผลการปฏิบัติการ) และแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2550 ใช้ประกอบการขอของบประมาณประจำปี พ.ศ. 2550

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)

วิสัยทัศน์ของสำนักงานระบายน้ำ

“ดำเนินการระบายน้ำ เป็นองค์กรหลัก
ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และจัดการคุณภาพน้ำ
แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชน”

กลยุทธ์

1. กลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ในแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์พลังงาน

- 1) พัฒนาระบบการจัดการคุณภาพน้ำเสียในคูคลอง โดยการบำบัดให้ใสสะอาดด้วยเทคนิคที่ไม่ต้องลงทุนสูงและการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มเติม พร้อมทั้งฟื้นฟูสภาพแม่น้ำลำคลองให้สวยงาม หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ กองระบบอาคารบังคับน้ำ และกองระบบคลอง
- 2) แก้ไขปัญหาจุดอ่อนน้ำท่วมจากน้ำฝนให้ทันเหตุการณ์ โดยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสูบน้ำ และระบบระบายน้ำที่ครบวงจร หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ กองพัฒนาระบบหลัก กองระบบอาคารบังคับน้ำ กองระบบคลอง และกองระบบท่อระบายน้ำ
- 3) ก่อสร้างแนวป้องกันน้ำท่วม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมจากน้ำหลาก น้ำเหนือ และน้ำทะเลหนุนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ กองพัฒนาระบบหลัก
- 4) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการป้องกันน้ำท่วมและการจัดการคุณภาพน้ำ ให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ และกองสารสนเทศระบายน้ำ

ด้านการวางผังเมืองและพัฒนาเมืองเพื่อความสวยงามน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ และสร้างทางเดินริมแม่น้ำลำคลองเพื่อให้ประชาชนใช้ท่องเที่ยวและสัญจร
หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ กองระบบคลอง

ด้านการบริหารจัดการเมืองตามหลักธรรมาภิบาล

- 1) พัฒนาระบบงานเพื่อลดขั้นตอนและรอบเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ กองระบบท่อระบายน้ำ กองพัฒนาระบบหลัก และสำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ
- 2) นำมาตรการราชการใส่สะอาดมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือทุกกองในสำนักงานการระบายน้ำ
- 3) ลดค่าใช้จ่ายประจำในส่วนที่เป็นไปได้ เพื่อให้สามารถเพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านการลงทุนพัฒนา หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือทุกกองในสำนักงานการระบายน้ำ
- 4) พัฒนาการเบิกจ่ายเงินตามแผนงบประมาณประจำปีให้รวดเร็วเป็นไปตามแผนปฏิบัติการเบิกจ่ายเงิน หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือทุกกองในสำนักงานการระบายน้ำ
- 5) พัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งด้านความรู้ ความสามารถและทัศนคติอย่างเป็นระบบทั่วถึงและต่อเนื่อง หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือทุกกองในสำนักงานการระบายน้ำ

2. กลยุทธ์เพิ่มเติมตามภารกิจเฉพาะของสำนักงานการระบายน้ำ

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์พลังงาน

- 1) พัฒนาประสิทธิภาพระบบระบายน้ำย่อย เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในถนน ตรอก ซอย หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองพัฒนาระบบหลัก
- 2) พัฒนาประสิทธิภาพระบบระบายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในถนนสายหลักที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ทำให้มีปัญหาน้ำท่วมเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองระบบท่อระบายน้ำ
- 3) พื้นฟูสภาพคลองมิให้ตื้นเขิน มีสภาพแวดล้อมสวยงามสะดวกต่อการสัญจรทางน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองระบบคลอง
- 4) พัฒนาประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียและปรับปรุงภูมิทัศน์ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือสำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ
- 5) พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียชนิดติดกับที่ (on-sitetreatment) หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ
- 6) การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ
- 7) การนำตะกอนน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จคือ สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ
- 8) ปรับปรุงระบบอาคารบังคับน้ำ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองระบบอาคารบังคับน้ำ

9) เพิ่มขีดความสามารถการระบายน้ำด้านฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี หน่วยงานที่รับผิดชอบให้
กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองเครื่องจักรกล

10) เพิ่มประสิทธิภาพระบบป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร นอกคันกันน้ำ
พระราชดำริ หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองพัฒนาระบบหลัก

11) เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและเก็บกักน้ำของคลองระบายน้ำสายหลักและบึงรับน้ำ หน่วยงาน
ที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ คือกองพัฒนาระบบหลัก

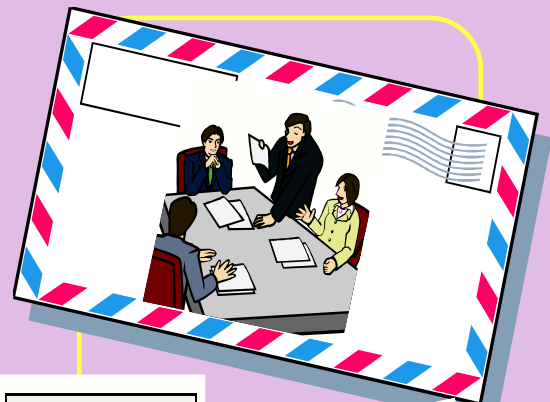
3. กลยุทธ์เพิ่มเติมตามนโยบายรัฐบาล/เงินอุดหนุนของรัฐ

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์พลังงาน

ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และส่งเสริมการท่องเที่ยว หน่วยงานที่รับผิดชอบให้กลยุทธ์บรรลุความสำเร็จ
คือกองระบบคลอง

ขณะนี้สำนักงานการระบายน้ำ ได้จัดทำแผน
ปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) แผนปฏิบัติราชการ
ประจำปี พ.ศ. 2549 แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2550
และแผน ปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2551 เสร็จเรียบร้อยแล้ว
พร้อมทั้งได้นำเสนอสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลให้
ความเห็นชอบแผนงานฯ ทั้ง 4 ฉบับแล้ว โดยแผนปฏิบัติ
ราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) เป็นแผนหลักในการกำหนด
ทิศทาง การปฏิบัติราชการของสำนักงานการระบายน้ำ
ซึ่งเป็นแผนงานระยะยาว ส่วนแผนปฏิบัติราชการประจำปี
ใช้กำกับกับการปฏิบัติงานของสำนักงานการระบายน้ำได้บรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนบริหาร
ราชการของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งใช้ประกอบการจัดทำ
คำรับรองเพื่อขอรับเงินรางวัลประจำปี และใช้ประกอบการ
พิจารณางบประมาณประจำปีของหน่วยงาน

คุยเฟื่องเรื่องตะกอน

เกศรัษฎา กลั่นกรอง*
นิลิตา คงไพฑูรย์**

ในปัจจุบันนี้ปัญหามลภาวะทางน้ำในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครได้รับการแก้ไขโดยการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียรวม (Central Wastewater Treatment Plants) ขึ้นในแต่ละพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำเน่าเสีย ซึ่งขณะนี้กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการก่อสร้างโรงควบคุมคุณภาพน้ำและเปิดดำเนินการแล้วทั้งหมด 7 แห่ง ประกอบด้วย โรงควบคุมคุณภาพน้ำสีพระยา รัตนโกสินทร์ ซ่องนนท์ หนองแขม ทุ่งครุ ดินแดง และจตุจักร ชีตความสามารถในการบำบัดน้ำเสียรวม 992,000 ลบ.ม./วัน

การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าว เป็นผลให้มีปริมาณตะกอนน้ำเสียเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ตะกอนน้ำเสียเหล่านี้ คือ จุลินทรีย์ส่วนเกินในระบบบำบัดน้ำเสียทางชีวภาพที่ระบายทิ้งออกจากระบบ โดยนำมาผ่านกระบวนการรีดเอาน้ำออกจนมีความชื้นลดลงเหลือประมาณ 80% ซึ่งคุณสมบัติและปริมาณตะกอนน้ำเสียที่มาจากระบบบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจะต่างกันขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของน้ำเสีย ชนิดของระบบบำบัดน้ำเสีย ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบ รวมทั้งระดับของการบำบัดน้ำเสียด้วย

ตะกอนน้ำเสียที่เกิดจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนซึ่งดำเนินการโดยกรุงเทพมหานคร จะมีลักษณะ กึ่งแข็ง-เหลว สีน้ำตาลถึงดำ และอยู่ในรูปที่ไม่เสถียรจึงมีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งมีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่ในระดับที่อาจจะไม่ปลอดภัยถ้านำไปกำจัดทิ้งไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงได้สร้างระบบหมักตะกอนขึ้นที่โรงควบคุมคุณภาพน้ำหนองแขม เพื่อใช้ในการหมักย่อยสลายตะกอนน้ำเสียให้อยู่ในภาวะเสถียรยิ่งขึ้น โดยมีชีตความสามารถในการหมักตะกอนได้ 500 ลบ.ม./วัน ที่ 20% ของน้ำหนักตะกอนแห้ง (Dry Solid)

ปัจจุบันปริมาณตะกอนน้ำเสียส่วนเกินที่เกิดขึ้นจากโรงควบคุมคุณภาพน้ำทั้ง 7 แห่ง จะถูกนำส่งเข้าสู่ระบบหมักตะกอนหนองแขม เฉลี่ยวันละ 30 ลบ.ม. ที่ 20% ของน้ำหนักตะกอนแห้ง ตะกอนน้ำเสียที่ผ่านการย่อยสลายแล้วเรียกว่า กากตะกอนน้ำเสีย (Digested Sludge) กากตะกอนน้ำเสียนี้จะถูกนำไปรีดน้ำออกจนเหลือความเข้มข้นของของแข็งในกากตะกอนมากกว่าหรือเท่ากับ 20% เพื่อลดปริมาตร สะดวกต่อการขนส่งและนำกำจัดทิ้งต่อไป ในปัจจุบันกากตะกอนน้ำเสียที่ออกจากระบบหมักตะกอนมีปริมาณเฉลี่ยวันละ 40-50 ลบ.ม.ที่ 20% ของน้ำหนักตะกอนแห้ง

* วิศวกรสุขาภิบาล 6ว

กลุ่มงานโครงการและจัดการตะกอน

สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ

** นักวิชาการสุขาภิบาล 3

กลุ่มงานโครงการและจัดการตะกอน

สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ

รูปที่ 1

เครื่องรีดตะกอนน้ำเสียที่โรงควบคุมคุณภาพน้ำหนองแขม

กากตะกอนน้ำเสียที่ได้จากระบบหมักตะกอนนี้ ได้มีผลการศึกษาต่างๆ หลายแห่ง ที่กล่าวถึงทางเลือกในการนำไปกำจัดทิ้ง หรือนำมาใช้ประโยชน์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การนำไปฝังกลบ การนำไปถมที่ การนำไปทำเชื้อเพลิง การนำไปทำอาหารสัตว์ เป็นต้น ทั้งนี้การจัดการกากตะกอนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น ขึ้นอยู่กับการนำองค์ประกอบที่เป็นประโยชน์ของกากตะกอนมาใช้ โดยควบคุมหรือจัดการองค์ประกอบที่เป็นโทษของกากตะกอนไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การนำกากตะกอนน้ำเสียมาผลิตเป็นปุ๋ยหมัก เป็นอีกหนึ่งทางเลือกของการใช้ประโยชน์จากกากตะกอนน้ำเสีย เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของกากตะกอนน้ำเสียพบว่า มีธาตุอาหารหลักที่เป็นประโยชน์ต่อพืช คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแทสเซียม ซึ่งเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช และบำรุงดิน โดยกระบวนการหมักที่เกิดขึ้นจะทำให้กองปุ๋ยหมักมีอุณหภูมิสูงประมาณ 50 - 60 °C ซึ่งสามารถทำลายเชื้อโรคต่างๆ ที่ปนเปื้อนมากับกากตะกอนน้ำเสียได้ ตลอดจนระยะเวลาในการหมักประมาณ 20 วัน ทำให้ความชื้นและอาหารลดลง เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของเชื้อโรคต่างๆ จึงทำให้ปริมาณเชื้อโรคลดลงและตายไปในที่สุด

นอกจากนี้โลหะหนักที่ปะปนมากับกากตะกอนน้ำเสียนั้น สามารถลดปริมาณลงได้โดยการดูดซับที่ผิวของวัสดุหมักจากธรรมชาติที่นำมาใช้เป็นส่วนผสมในการทำปุ๋ยหมักร่วมกับกากตะกอนน้ำเสีย เช่น หญ้า แกลบ เป็นต้น ค่า pH ของกากตะกอนน้ำเสียโดยเฉลี่ยที่ 8 ยังป้องกันไม่ให้โลหะหนักถูกชะออกมาในรูปสารละลายที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช แหล่งน้ำ และดินอีกด้วย

สรุป

ดังนั้นหากพิจารณาตามคุณลักษณะของกากตะกอนน้ำเสียของกรุงเทพมหานครจะพบว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพดิน รวมทั้งการเป็นแหล่งธาตุอาหารให้กับพืชได้ โดยจะต้องมีการพิจารณาดังองค์ประกอบด้านต่างๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับวิธีการนำมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม และสิ่งมีชีวิตต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงการแก้มลิง

คลองมหาชัย - คลองสนามชัย

ขุนศึก กัลยาณพันธ์*

ความหมาย

เมื่อวันที่ 5, 9, 12 และ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาโครงการแก้มลิงที่สมควรดำเนินการให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและพื้นที่ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร และกรุงเทพมหานคร โดย "แก้มลิง" นี้ให้ทำหน้าที่รวบรวมน้ำรับและดึงน้ำท่วมขังจากพื้นที่ทางตอนบนลงมาเก็บไว้พร้อมกับระบายน้ำออกสู่อ่าวไทยตามจังหวะการขึ้น - ลงของระดับน้ำทะเล โดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลกและการสูบน้ำที่เหมาะสมสอดคล้องกับโครงการแก้มลิงตามแนวพระราชดำริพระราชทานไว้เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 โดยอาศัยคลองสรรพสามิต คลองสหกรณ์และพื้นที่บริเวณใกล้เคียงดังกล่าวนี้ จากการศึกษาข้อมูลพบว่าสภาพพื้นที่โดยทั่วไปไม่เอื้ออำนวยในการทำโครงการ อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำโครงการสูง จึงควรพิจารณาศึกษาโครงการแก้มลิง "คลองมหาชัย - คลองสนามชัย" และคลองต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงแทน เนื่องจากคลองมหาชัย - คลองสนามชัยนี้ เป็นแหล่งรับน้ำใกล้เคียงบริเวณน้ำท่วมขังในเขตจังหวัดสมุทรปราการ นครปฐมและกรุงเทพมหานคร ที่จะระบายน้ำลงมา ลักษณะโครงการที่สำคัญจะประกอบด้วยการก่อสร้างประตูระบายน้ำปิดกั้นคลองต่าง ๆ พร้อมด้วยสถานีสูบน้ำตามความจำเป็น ซึ่งคาดว่าจะเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนไม่มากนักและจะได้ประโยชน์คุ้มค่า รวมทั้งยังสามารถสร้างระบบให้เชื่อมกับโครงการแก้มลิง "แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง" รวมเป็นระบบในการช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ในหลายจังหวัดรวมทั้งกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงพระราชทานพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งศึกษาและพิจารณาดำเนินการโครงการแก้มลิง "คลองมหาชัย - คลองสนามชัย" โดยเร่งด่วนต่อไป โดยเบื้องต้นกรมชลประทานและกรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างสถานีสูบน้ำ และประตูระบายน้ำชั่วคราว ดังนี้

1. กรมชลประทานได้ก่อสร้างทำนบชั่วคราวปิดกั้นในคลองมหาชัย - คลองสนามชัย พร้อมก่อสร้างประตูระบายน้ำ รวมทั้งคลองสาขาต่างๆ ดังนี้ ประตูระบายน้ำคลองมหาชัย ประตูระบายน้ำคลองสหกรณ์สาย 3 ประตูระบายน้ำคลองเจ๊ก ประตูระบายน้ำคลองโคกขาม ประตูระบายน้ำคลองแสมดำ ประตูระบายน้ำคลองแสมดำใต้ โดยเริ่มขนย้ายเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้างเข้าเตรียมงานเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2539 และดำเนินการแล้วเสร็จวันที่ 10 กันยายน 2549

*วิศวกรโยธา 6ว กองพัฒนาระบบหลัก

2. กรุงเทพมหานครได้ทำการก่อสร้างสถานีสูบน้ำ และประตูประบายน้ำเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จตั้งแต่เดือนกันยายน 2539 ดังนี้ สถานีสูบน้ำและประตูประบายน้ำ คลองขุนราชพินิจใจ ประตูเรือสัญจรคลองลูกวัวเก่า สถานีสูบน้ำและประตูประบายน้ำคลองลูกวัว สถานีสูบน้ำและประตูประบายน้ำคลองเชิงตาแพ

ผลการศึกษาโครงการ

กรมชลประทาน ได้ศึกษาในรายละเอียดของโครงการเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2541 และผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. พื้นที่โครงการแก้มลิง กำหนดคลองมหาชัย - คลองสนามชัย เป็นลำน้ำหลักของพื้นที่โครงการแก้มลิง มีลำคลองประกอบอีก 10 สาย มีขนาดพื้นที่โครงการ 46 ตารางกิโลเมตร และความจุของแก้มลิง ซึ่งเป็นความจุปริมาณน้ำในร่องน้ำ 6 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นปริมาณน้ำของคลองมหาชัย - คลองสนามชัย ประมาณ 4.8 ล้านลูกบาศก์เมตร และเป็นของคลองประกอบสายต่าง ๆ ประมาณ 1.2 ล้านลูกบาศก์เมตร

2. มีประตูประบายน้ำบังคับน้ำรอบเขตพื้นที่โครงการแก้มลิง เพื่อควบคุมให้มีการระบายน้ำออกสู่ทะเลเพิ่มขึ้น จำนวนรวมทั้งสิ้น 13 แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 6 แห่ง และในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 7 แห่ง โดยกำหนดเป็นสถานีสูบน้ำเพื่อสูบน้ำในแก้มลิงทิ้งลงทะเลโดยตรง 6 แห่ง โดยมีกำลังสูบรวมทั้งสิ้น 138 ลูกบาศก์เมตร/วินาที ประกอบด้วย

สถานีสูบน้ำ	กำลังสูบ (ลบ.ม./วินาที)
1. คลองมหาชัย	48
2. คลองหลวง	18
3. คลองเจ๊ก	12
4. คลองโคกขาม	12
5. คลองสหกรณ์	30
6. คลองขุนราชพินิจใจ	18
รวม	138

3. พื้นที่แก้มลิงรับน้ำเข้าสู่พื้นที่ 3 แหล่งคือ น้ำฝนจากพื้นที่รับน้ำฝน 618 ตารางกิโลเมตร น้ำท่วมเหนือคลองมหาสวัสดิ์และน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเข้าสู่พื้นที่แก้มลิงผ่านคลองบางกอกน้อย คลองบางกอกใหญ่ (สู่คลองภาษีเจริญ) คลองบางกอกใหญ่ (สู่คลองขุนราชพินิจใจ) และคลองบางมด ที่เขตจอมทอง

4. โครงการแก้มลิง คลองมหาชัย - คลองสนามชัย เมื่อเสร็จทั้งระบบสามารถช่วยระบายน้ำท่วมเหนือคลองมหาสวัสดิ์ ซึ่งมีปริมาณน้ำช่วงฤดูน้ำหลาก 2 เดือน ประมาณ 483 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือ 140 ลูกบาศก์เมตร/วินาที รวมกับปริมาณที่อยู่ในพื้นที่โครงการระบายน้ำลงสู่แก้มลิง ออกสู่พื้นที่ตอนล่างและออกสู่ทะเล คิดเป็นปริมาณ 863 ล้านลูกบาศก์เมตร

การดำเนินการก่อสร้าง

1. ในการดำเนินการก่อสร้างโครงการแก้มลิงคลองมหาชัย - คลองสนามชัย ตามพระราชดำริ กรมชลประทานเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการก่อสร้างสถานีสูบน้ำ ประตูปะบายน้ำ และประตูเรือสัญจร โดยได้ขยายแนวคันกันน้ำจากถนนบางขุนเทียน-ชายทะเล ออกไปถึงแนวคลองหวักระบือ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 โดยก่อสร้างสถานีสูบน้ำ ประตูปะบายน้ำ และประตูเรือสัญจรจำนวนรวมทั้งสิ้น 26 แห่ง จากเดิมจำนวน 13 แห่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทาน จำนวน 10 แห่ง กรุงเทพมหานคร จำนวน 13 แห่ง และกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 3 แห่ง ปัจจุบันกรมชลประทานได้ก่อสร้างแล้วเสร็จจำนวน 9 แห่ง คงเหลือการก่อสร้างประตูปะบายน้ำจำนวน 1 แห่ง ที่คลองแสมดำ

2. ในส่วนของกรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างสถานีสูบน้ำและประตูปะบายน้ำถาวรตามคลองต่าง ๆ เพื่อควบคุมระดับน้ำในคลอง เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จำนวนรวมทั้งสิ้น 13 แห่ง แล้วเสร็จ จำนวน 1 แห่ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน 12 แห่งและก่อสร้างแนวป้องกันน้ำท่วม เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการของกรมชลประทาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

คลองราชปิ่นจิต

ก่อสร้างสถานีสูบน้ำและประตูปะบายน้ำ จำนวน 3 แห่ง

- คลองเชิงตาแพ	ได้ผลงาน 15.50%
- คลองขุนราชพินิจใจ	ได้ผลงาน 42.50%
- คลองลูกวัว	(ยังไม่ดำเนินการก่อสร้าง)

ก่อสร้างประตูปะบายน้ำ จำนวน 8 แห่ง ที่

- คลองหวักระบือ	(ยังไม่ดำเนินการก่อสร้าง)
- คลองรางยายคง	(ยังไม่ดำเนินการก่อสร้าง)
- คลองรางยายเพียร	ได้ผลงาน 30%
- คลองแยกคลองเชิงตาแพ	(ยังไม่ดำเนินการก่อสร้าง)
- คลองรางโพธิ์	ได้ผลงาน 14%
- คลองบุญสุข	ได้ผลงาน 53.85%
- คลองรางสะแก	ได้ผลงาน 35%
- คลองนา	(ยังไม่ดำเนินการก่อสร้าง)

คลองบุญสุข

ก่อสร้างประตูเรือสัญจร จำนวน 1 แห่ง ที่คลองลูกวัวเก่า ได้ผลงาน 5.93%

ก่อสร้างแนวป้องกันน้ำท่วม ยาวประมาณ 4,500 เมตร ได้ผลงาน 8%

ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง ได้ผลงานรวม 25.20% คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2551

3. ปัจจุบันกรมชลประทานได้ทำการก่อสร้างสถานีสูบน้ำคลองมหาชัยแล้วเสร็จตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2546 แต่ยังไม่สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนจังหวัดสมุทรสาครคัดค้านเพราะเข้าใจว่าการปิดประตูระบายน้ำคลองมหาชัยจะทำให้น้ำไม่สามารถไหลเข้าไปในคลองมหาชัยได้ ทำให้น้ำเอ่อล้นท่วมพื้นที่ชุมชนในจังหวัดสมุทรสาคร การแก้ไขปัญหาดังกล่าวขณะนี้ กรมชลประทานกำลังดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมริมคลองมหาชัยทั้ง 2 ฝั่ง เพื่อป้องกันน้ำเอ่อล้นเข้าท่วมพื้นที่ตั้งแต่สถานีสูบน้ำคลองมหาชัยถึงแม่น้ำท่าจีน และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2550 ส่วนพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการ

ผลการศึกษาและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลกระทบกับประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร กรมโยธาธิการและผังเมือง จึงได้ดำเนินการโครงการศึกษาทบทวนผลการศึกษา การจัดทำแผนหลัก การป้องกันน้ำท่วมและออกแบบก่อสร้างในพื้นที่ชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีจุดมุ่งหมายหลักของโครงการฯ คือ การแก้ไขปัญหาระบบระบายน้ำท่วมภัยในเขตพื้นที่ชุมชนระดับเทศบาลในเขตจังหวัดสมุทรสาคร โดยทำการออกแบบให้สามารถป้องกันน้ำท่วมภายนอกได้ที่คาบอุบัติ 100 ปี และสามารถระบายน้ำฝนที่ตกภายในพื้นที่ปิดล้อมได้ที่คาบอุบัติ 2-5 ปี ในสภาพการใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2565 ดำเนินการโดยบริษัท วอเตอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ คอนซัลแต้นส์ กรุ๊ป จำกัด และบริษัท สเปน จำกัด แล้วเสร็จเดือนกันยายน พ.ศ. 2547

สำหรับโครงการก่อสร้างที่สำคัญๆ ในจังหวัดสมุทรสาครที่ดำเนินการโดยหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

ลำดับ	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	โครงการก่อสร้างแก้มลิง คลองมหาชัย - คลองสนามชัย	กรมชลประทาน
2	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมริมคลองมหาชัย	กรมชลประทาน
3	โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เทศบาลนครสมุทรสาคร (พื้นที่ ต.ท่าฉลอม)	กรมโยธาธิการและผังเมือง
4	โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เทศบาลนครสมุทรสาคร (พื้นที่โกรกกราก ระยะที่ 1)	กรมโยธาธิการและผังเมือง
5	โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เทศบาลนครสมุทรสาคร (พื้นที่โกรกกราก ระยะที่ 2)	กรมโยธาธิการและผังเมือง
6	โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่อบต.บางหญ้าแพรก	กรมโยธาธิการและผังเมือง

โครงการก่อสร้างทางเดิน

และทางจักรยานริมคลอง

วัชรินทร์ โกมลมาลย์ *

ในอดีตกรุงเทพมหานครที่ครั้งหนึ่ง ถูกขนานนามว่าเป็น "เวนิซตะวันออก" เนื่องจากมีคูคลองอยู่เป็นจำนวนมาก และประชาชนส่วนใหญ่ในอดีตมักใช้เรือในการสัญจรไปมาระหว่างกัน แต่ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้มีความเจริญเติบโตทางด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้เมืองต้องมีการขยายตัว ส่งผลทำให้คูคลองต่างๆ ที่เคยมีถูกรุกล้ำและถูกปรับเปลี่ยนสภาพเป็นถนนหนทาง อาคารบ้านเรือน และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ซึ่งการปลูกสร้างโดยขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้คูคลองมีสภาพเสื่อมโทรมลง ประกอบกับการขยายตัว ดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในหลาย ๆ ด้านต่อประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อย่างเช่น ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหามลภาวะเป็นพิษ ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น โดยที่ปัญหาการจราจรติดขัดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบขนส่งมวลชนที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน รวมทั้งค่านิยมของประชาชนที่ต้องการมีรถยนต์เป็นของตนเอง จึงทำให้มีจำนวนรถยนต์ใหม่เพิ่มขึ้นทุกวัน โดยจะมีรถยนต์ที่จดทะเบียนใหม่ประมาณวันละ 800 คันต่อวัน จนกรุงเทพมหานคร แทบจะมีพื้นที่ถนนไม่เพียงพอต่อจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นทุกวัน

* วิศวกรโยธา 5 กลุ่มงานวิศวกรรมคลอง กองระบบคลอง

ดังนั้นจากสาเหตุปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้บริหารกรุงเทพมหานครชุดปัจจุบัน กำหนดยุทธศาสตร์การวางผังเมือง และการพัฒนาเมือง เพื่อความสวยงามน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยให้สำนักการระบายน้ำ ดำเนินการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และสร้างทางเดินริมแม่น้ำลำคลอง เพื่อให้ประชาชนใช้ท่องเที่ยวและสัญจร ซึ่งการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมคลอง สำนักการระบายน้ำได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนค.ส.ล. ริมคลองและริมแม่น้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาการถูกรุกล้ำแนวเขตคลองสาธารณะทำให้บริเวณริมคลองเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแลดูสวยงาม อีกทั้งได้ประโยชน์ในด้านการระบายน้ำ และเพื่อสะดวกในการดูแลบำรุงรักษาคลองรวมทั้งสิ้นเขื่อน ค.ส.ล. สามารถใช้ประโยชน์ให้ประชาชนใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปมาได้ แต่เนื่องจากรูปแบบเขื่อนค.ส.ล. เดิมที่สำนักการระบายน้ำก่อสร้างมาแล้วหลายปี มีสันเขื่อนที่กว้างประมาณ 1.00 เมตร ทำให้มีขนาดความกว้างไม่เพียงพอต่อการใช้เป็นทางจักรยานวิ่งผ่าน

ไปมาได้อย่างสะดวก สำนักการระบายน้ำจึงได้พิจารณาสำรวจและออกแบบเขื่อน ค.ส.ล. ให้ขนาดสันเขื่อนมีความกว้างมากขึ้นประมาณ 2.00 เมตร รวมทั้งได้มีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างร่วมกับเขื่อน ค.ส.ล. รูปแบบใหม่เพื่อให้ประชาชนสามารถสัญจรได้ในเวลากลางคืนอย่างสะดวก และปลอดภัยตามนโยบายของผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร โดยได้จัดทำโครงการนำร่องในคลองแสนแสบในงบประมาณประจำปี 2549 เนื่องจากเป็นคลองที่มีความสำคัญทางด้านการระบายน้ำ บางส่วนมีการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. ของสำนักการระบายน้ำไว้แล้วจึงสามารถปรับปรุงเขื่อน ค.ส.ล. เดิมให้มีสันเขื่อนกว้างมากขึ้น

ได้ประกอบกับเป็นคลองที่มีประชาชนพักอาศัยอยู่ริมคลองเป็นจำนวนมาก และประชาชนยังสามารใช้สันเขื่อน ค.ส.ล. เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับถนนหลักได้ โดยที่โครงการแรกได้แก่การก่อสร้างทางเดินและทางรถจักรยานริมคลองแสนแสบจากบริเวณคลองกะจะถึงสมาคมตระกูลหวาง ซึ่งในปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ แต่เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะทำให้ประชาชนสามารถใช้เขื่อน ค.ส.ล. ดังกล่าวเป็นเส้นทางรถจักรยานเพื่อสัญจรไปมาจากบริเวณซอยรวมคำแหง 1 ถึงรวมคำแหงซอย 5 ได้ และยังสามารถต่อเชื่อมกับเขื่อน ค.ส.ล. เดิมที่สำนักการระบายน้ำก่อสร้างไว้แล้ว ทำให้สัญจรไปมาได้จนถึงบริเวณสะพานคลองตัน

ทั้งนี้สำนักงานการระบายน้ำได้จัดทำโครงการก่อสร้างทางเดินและทางจักรยานริมคลองแสนแสบในบริเวณอื่นๆ อีก โดยมีจุดมุ่งหมายจะทำให้เขื่อน ค.ส.ล.ริมคลองมหานาค และคลองแสนแสบเป็นเส้นทางสัญจรและทางจักรยานให้กับประชาชนใช้สัญจรไปตลอดแนวคลอง จากบริเวณวัดศรีบุญเรือง ถึงบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกของโครงการ สำนักงานการระบายน้ำยังได้มีการประสานงานกับสำนักงานการจราจรและขนส่งเพื่อจัดทำป้ายแนะนำเส้นทางเพื่อเชื่อมต่อกับถนนสายหลัก รวมไปถึงจุดจอดรถจักรยานแล้ว โดยจะกำหนดจุดจอดรถจักรยานไว้ใกล้บริเวณป้ายรถประจำทาง เมื่อโครงการก่อสร้างทางเดินและทางจักรยานริมคลองแสนแสบแล้วเสร็จจะทำให้ประชาชนสามารถใช้เส้นทางดังกล่าวเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับประชาชนในการสัญจรเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรติดขัดและยังเป็นสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนได้

และในอนาคต กรุงเทพมหานครมี โครงการพัฒนาพื้นที่อุทยานนคร(Garden City) ด้านชานเมืองตะวันออกของกรุงเทพฯ ซึ่งในโครงการดังกล่าวมีการก่อสร้างทางเดินและทางจักรยานริมคลองแสนแสบ คลองประเวศฯ และคลองห้วยเตี๋ย เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงระหว่างวัด ตลาดท่าเรือและชุมชนต่าง ๆ รวมถึงเส้นทางต่าง ๆ ที่จะออกไปสู่ระบบขนส่งมวลชนเพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านคมนาคม

คลองที่มีความสำคัญและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางเรือสามารถใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการสัญจรและทางจักรยานเลียบบคลองเชื่อมระหว่างถนน ท่าเรือ และระบบขนส่งมวลชนให้เป็นเครือข่ายการสัญจรอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานครได้เลือกทางเดินและทางจักรยานเลียบบคลองแสนแสบเป็นโครงการนำร่อง ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ ทั้งนี้ในงบประมาณปี 2550 และ 2551 ก็จะมีการก่อสร้างทางเดินและทางจักรยานเลียบบคลองประเวศบุรีรมย์ คลองห้วยเตี๋ย ซึ่งอยู่ในโครงการพัฒนาพื้นที่อุทยานนคร(Garden City) ด้านชานเมืองตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งโครงการดังกล่าวจะสอดคล้องกับนโยบายกรุงเทพมหานครด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวกในการสัญจร และชมธรรมชาติของคลองให้มีความรู้สึกพึงพอใจที่จะพัฒนาคลองให้มีความยั่งยืนต่อไป

การเตรียมความพร้อม

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่ควบคุมการเดินเครื่องสูบน้ำ

ประชาสัมพันธ์ กคจ. *

จาก การคาดการณ์กรณีภาวะโลกร้อนในปัจจุบันนี้

ซึ่งจะส่งผลให้ฤดูฝนปีนี้อาจเกิดพายุฤดูร้อนในประเทศไทย เป็นจำนวนหลาย ๆ ครั้ง ติดต่อกัน ทำให้มีฝนตกหนักหนาแน่นเป็นบริเวณกว้าง รวมถึงพื้นที่ของ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลด้วย

กองเครื่องจักรกล สำนักงานระบายน้ำ ได้เตรียมความพร้อมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการติดตั้งเครื่องสูบน้ำ จำนวน 641 เครื่อง และเครื่องสูบน้ำชนิดดีเซลขนาด 6-10 นิ้ว จำนวน 231 เครื่อง เพื่อให้การสนับสนุนหน่วยงานในสำนักงานระบายน้ำและสำนักงานเขตต่าง ๆ เพื่อนำไปดำเนินการในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมให้กับประชาชนในพื้นที่เขตต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

กองเครื่องจักรกล สำนักงานระบายน้ำ ได้ดำเนินการ

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่ควบคุมการเดินเครื่องสูบน้ำ ระหว่างวันที่ 24 - 27 เมษายน 2550 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมการเดินเครื่องสูบน้ำ เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา น้ำท่วมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ลักษณะการฝึกอบรมภาคทฤษฎี ที่ห้องประชุมศูนย์เยาวชนไทย - ญี่ปุ่น (ดินแดง) ส่วนภาคปฏิบัติจะฝึกอบรม ภายนอกพื้นที่กองเครื่องจักรกล มีเจ้าหน้าที่ที่เข้ารับการฝึกอบรมจากสำนัก ระบายน้ำและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตรวมทั้งสิ้น 200 คน

* คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ กองเครื่องจักรกล

วารสารสำนักงานระบายน้ำ